

קליטה לשונית וחברתית אצל עולי בוכרה הוותיקים בישראל

איריס אלפי-שבתאי ולידיה אדגר

תקציר

מחקר זה ממוקד בארבעים ושלושה מבוגרים, יהודים בני העדה הבוכרית, אשר הגיעו למדינת ישראל בשנות התשעים של המאה ה-20, וחיים בה כעשרים שנים. במחקר כלולה עמידה על היבטים של שפה, של קליטה ושל תרבות אצל המשתתפים, וגם בחינה של הקשר בין גיל הגעת העולים למדינת ישראל לבין היקלטותם בה. שאלון מקורי ומפורט בעברית, אשר הועבר גם ברוסית, היה כלי המחקר. הממצאים, אשר נאספו באמצעות שיטת הדיווח העצמי, הצביעו על היטמעות לשונית וחברתית רק אצל מחצית מן המשתתפים. זו הונעה בעיקר מגיל ההגעה לישראל: בעוד שהצעירים, שגילם היה עד 15 שנים בהגיעם ארצה, הביעו שליטה גבוהה בעברית, בחרו להשיב על השאלון בעברית, חשו חלק מהחברה הישראלית וחברו לדובריה הילידים, העולים, אשר הגיעו בגיל מבוגר יותר, דבקו במסורת מבוכרה, ודיווחו על שליטה בינונית-נמוכה בעברית. הן הצעירים והן המבוגרים בולטים בשאיפה לשמר את התרבות והמסורת הבוכריות, ומקפידים, גם כיום, על נישואין בתוך הקהילה. הממצאים מבליטים את ייחודיות העולים מבוכרה, ותורמים להבנת הקשר בין גיל ההגעה לבין התערות לשונית וחברתית בסביבת היעד.

תאריכים: העדה הבוכרית, עליית שנות התשעים מברית המועצות, עליה וקליטה, עברית כשפה שנייה, גורם הגיל